

Een excursieweekend van de vogelwerkgroep is altijd goed voor bijzondere waarnemingen. Dat bleek opnieuw tijdens ons voorjaarsweekend op Schiermonnikoog. Adri Vermeule en Ronald Sinoo konden na lang studeren een door hen waargenomen roofvogel determineren als een Dwergarend. Een mooi verhaal met mooie illustraties, natuurlijk van Ronald Sinoo zelf.

Ronald Sinoo

Dwergarend tijdens weekend op Schiermonnikoog

Zondag 24 april 1994. ± 14.00 uur; zonnig, ± 20 gr C., Z-wind kracht 4-5 op Schiermonnikoog. Waarnemers: Ronald Sinoo (RS); kijker 10x42; Adri Vermeule (AV); kijker 8,5x44 een groep van ca. 11 iets minder ervaren vogelaars, allen van de Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.

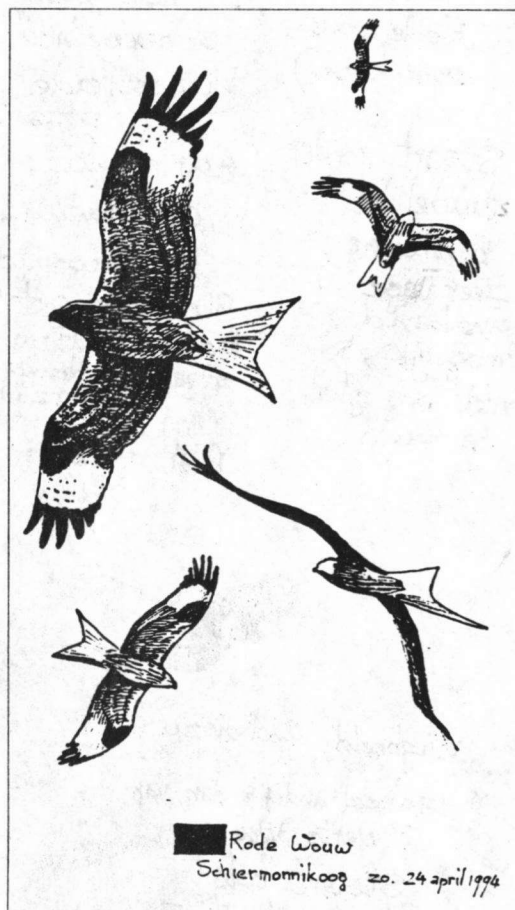
Om ca. 14.00 uur viel ons een cirkelende roofvogel op. In eerste instantie werd gedacht aan een Rode wouw vanwege het sterke contrast tussen de licht-bruine staart en de warm-donkerbruine onderzijde. De grootte van een Bulzerd, zo te zien. De vorm van de staart was echter anders. Ook ontbraken onder alle lichtvallen de duidelijke lichte handpennenvlekken, karakteristiek voor de Rode wouw. Onder gunstige lichtval was te zien dat een vage lichtere plek op de binnenste handpennen aanwezig was. De gedachte aan een Zwarte wouw kwam op, maar de vleugels waren anders gevormd en de lichte staart tegen de donkere onderzijde was niet als bij een Zwarte wouw. Bovendien was de kop net zo donker als de onderzijde. De vogel cirkelde met horizontaal gehouden vleugels, zonder een "knik" als bij wouwen. Onder gunstig licht viel op de bovenzijde van de vleugels een warm-roodbruine baan over de dekveren op, lichter op de middelste dekveren. Op de schouder vielen twee lichte U-vormige boogjes op, de open kant van de 'U' in de richting van

de kop. Onduidelijk was of er een lichte plek op de stuit zat (niet goed genoeg op gelet).

De warm-roodbruine baan op de dekveren contrasteerde sterk met de donkere hand- en armpennen, zodat weer aan een Rode wouw werd gedacht. De vorm van de vleugels was evenwel anders (korter, breder) dan bij een Rode wouw. De staart leek korter en gespreid, zonder inkeping. Wel met scherpe hoeken, zodat toch bij gespreide staart een driehoekige vorm gesuggereerd werd, hoewel de achterrand gebogen ("bol") kan zijn geweest. In geen geval "hol" zoals bij een Rode wouw.

Bulzerd en Wespendif konden worden uitgesloten door het contrast van de lichte staart (zonder dwarsbanden, hoogstens een

zeer vage donkerder eindband) met de donkere onderzijde en zeer scherpe staarthoeken.

zo. 24 april ± 14.00 uur.

Schiermonnikoog

Dwergarend
(donkere vorm)

vleugels vlak; soms hand iets omhoog bij cirkelen.

vage
lichte plak
onder op
handpennen.

(te vaag voor
Rode wouw,
en te klein)

Staart zonder
duidelijke
bandering;
zeer vage
eindband
mogelijk,
niet erg goed
te zien.

lichte staart
scherpe hoeken
bij gespreide
staart.

(driehoekig;
doet denken aan
Rode wouw.)
Sterk contrast
tussen lichtbruine
staart en donkere
onderzijde.

Onderzijde: geheel donkerbruin.
In de zon warm bruin
donkere onderzijde vleugels
vage lichtere vlek onder op binnenste
handpennen

bovenzijde

vleugels
tamelijk recht;
hand naar achter.

Indruk
van korte vleugels;
vliegbeeld gedrongen als Buizerd,
vleugels anders gevormd!

Niet gezien/niet opgelet: "koplampen" (stom, pas
later aan gedacht)

vliegbeeld gedrongen.
Geheel anders dan van
Zwarte Wouw.
Staart ook
korter dan bij Zw. wouw.

Kop
donker
Roodbruin
bovenop vleugel.
(kleine en middelste
dekveren.)
naar achter toe lichter
tot boogvormige baan
over vleugel.

mantel met 2 lichte boogjes
als u-tjes.
iets lichter op stuit.

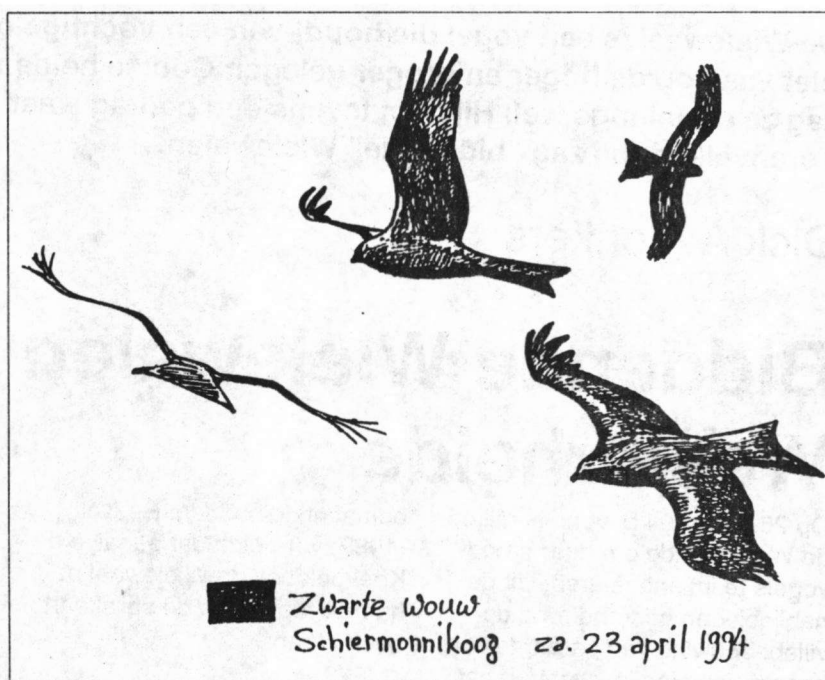
lichte
staart (lichtbruin,
warmetint)

(Doet denken aan
Rode wouw.)

Een roodbruine baan op de bovenvleugeldekveren onder alle lichtvallen (ook schaduw), contrasterend met donkere hand- en armpennen. Horizontaal gehouden vleugels sluiten bovendien de Bruine kiekendief uit, samen met eerder genoemde kenmerken.

RS en AV (beide met ruime roofvogelervaring) konden de vogel in eerste instantie niet 'plaatsen'. Pas nadat de vogel uit het zicht verdwenen was kwam bij RS de gedachte op aan een donkere fase van de Dwergarend (*Hieraaetus pennatus*), waarna bij AV de reactie volgde van "Natuurlijk, dat is hem". Beiden zijn meermaals geconfronteerd met zowel de lichte als de donkere fase van de Dwergarend (Frankrijk, Spanje, Afrika).

De stand en vorm van de vleugels, niet als van een Rode of Zwarte wouw, Buizerd of Wespendif, kon na de gedachte aan een Dwergarend beter 'geplaatst' worden. De kenmerkende terugwijkende hand was goed te zien geweest bij de vogel. Overigens werd onmiddellijk betreurd dat we niet op de voor

de Dwergarend karakteristieke "landingslichten" op de zijhals/vleugelaanzet hebben gelet. Daar denk je pas later aan. Niettemin was bij zowel RS als bij AV de determinatie na overleg en geraadpleegde vogelgidsen (Hayman, Jonsson, Bruun, Kist): donkere fase Dwergarend. Extra cachet aan deze waarneming geeft nog de waarneming van een Zwarte wouw, daags ervoor (zaterdag 23 april 1994)

eveneens op Schiermonnikoog, evenals de waarneming van een Rode wouw op dezelfde dag (24 april), nauwelijks een half uur later! Beide wouwen weken zeer af van hetgeen we bij de (vermeende) Dwergarend konden vaststellen.

Ook werd nog direct na de Rode wouw een Ooievaar gezien, vliegend richting oosten. (De wind waalde al enige dagen uit het zuiden op zondag 24 april).